(2

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda, in Scholis Medicorum, die Mercurii decimo-nono mensis Novembris, anno Domini M. DCC. XLIX.

M. CAROLO DIONIS, Doctore Medico; Præside.

An incerta Luis Venereæ curatio, absente Medico?

I.



UÆ ex rerum hujus orbis propè omnium artiumque plurimarum cognitione efflorescit, totius hominis conservatrix medendi scientia, à Deo cujus est munus, præcipuè commendata, nullâ majori infelicitate laborat, quàm quòd, dum benefacit omnibus, malè audit apud aliquos, quorum alii incertam & inconstantem, nonnulli vanam, etiam exterminandam clamitant reliqui: Ars constituenda nulla sine legibus certis; sine constantibus præceptis, stabilis nulla; Altius jacta sunt legum Medicinæ fundamenta, justis rationum ponderibus astructa, Arte Magistrâ ac methodo constructa, longâ temporum meditatione usuque exercitatissimo. Necesse est Medico, sit in arte eruditus, ut opera sua ad leges referat: ad leges naturæ in curatione morborum perspicax attendat Medicus. Curandi difficultate, cæteris antestat Lues Venerea seu Syphilis, ex minimâ virulenti humoris qui eam aluit, vel obortos affectus excitavit, portione post curationem superstite etiam in extimis corporis partibus, post decem, viginti, aut etiam plures annos, eadem suis omnibus comitata symptomatibus, si negligitur, recrudescit, & pari feritate repetit, atque etiam majore; non secùs ac incendium nonnunquam majus, ex leviori scintillâ, si permittitur, oritur: à parentibus hâc labe contaminatis, quandoque natis transmittitur; infausta hæreditas! Sæpè matrem & infantem simul trucidat, eidemque mandat tumulo. Uxorem & maritum eodem telo plerumque conficit: per venas serpit perfida, corporis partes vel omnes absumit; acuta est, cum repente ferit ac celeriter necat; diuturna-ve, cùm omnes corporis partes sensim delet ac depascit: morbum hunc simplicem ne credas: gradus habet longè inter se dissitos.

I I.

SYPHILIS priscis non ignota, Indis vernacula, turpioris nostratibus intemperantiæ morbus, fatalis est gladius quo concidunt multi; monstrum adeò immane, nulla gens sibi vindicat proprium. Si definitionem quæras; ausculta paucis: * Est hic morbus, qui & Neapolitanus dicitur, universalis humorum per totum corpus corruptio, quâ particulæ non nihil viscidæ & corrosivæ per impurum plerumque coïtum contractæ, atque hinc sanguini communicatæ, non tantùm glandulosas, hinc inde partes sed & musculos, tendines, nervos imò tandem & ossa exedunt, corrumpunt, atque ita quamplurimis symptomatibus gravissimis morbisque etiam variis ansam præbent. Pars non una in hoc morbo, sed integrum ferè corpus afficitur: scrutare diligentiùs varia mali teterrimi phenomena? Venenum concubitu libidinis orgasmo tumentia in genitalia se inserit, quo remittente, tubulis concidentibus, venenosæ coercentur particulæ, carnosam stagnantes producunt substantiam, subit inflammatio. Intumescentiâ partium, ex glandulis effluens inspissatur lympha, hinc gonorrhœa virulenta ratione majoris vel minoris acrimoniæ miasmatis venerei: genitalium rarioris, solidiorisve texturæ seriùs ociùsve lues obrepit, pustulæ erumpunt, liquor modò flavus, modò viridis effluit, in ulcus abit pustula, latius & profundius serpit in dies, urethra sensim excoriatur, hinc urinæ ardor & stranguria; naturâ satagente, spongiosa nascitur substantia quâ vix urinæ datur exitus, miserè cruciantur genitalia: ad omnes interim humorum species allabitur venenum; ingruunt symptomata, lassitudo, segnities, torpor, vagus capitis dolor, & modò hujus modò illius partis, pallor in ore sedet, deturpantur oculi, inflatur facies, manus & pedes etiam hyeme plus solito calent, urget somnolentia, urgent & noctes inquietæ, mœror & tristitia infectantur, lympha tacito gradu coagulatur, imminet tumor in inguine, infarciuntur viscoso liquido totius corporis glandulæ, tùm crustæ, porrigines, instar favi ferè flaccescentes efflorescunt, quo signo lues à leprâ scorbutoque dignoscitur & secernitur; tam acerbo torquetur æger dolore, ut lecto nequeat se continere. Acidi coagulantis acrimoniâ ossa eroduntur, intumescunt, cariosa fiunt; aliæ partes phagedenicis discerpuntur ulceribus, inprimis palati glandulæ, nasi cartilago ut vel ipse decidat; exeso æsophago turpis raucedo ferit aures, erosis glandulis & poris, cutis pili defluunt, curvus homo, denique tremens ejulabundus ambulat: hi sunt satellites fidi, quibus stipatur iste morbus; hæc universa symptomata pedetentim incrudescunt, dolor præ reliquis.

* Zuing.

I I I.

ATQUI ad extrudenda tot horrenda symptomata, nullus præ cæteris quàm fidelissimus & æquissimus æstimator, conjectorque optimus, ex interioribus externisque causis, ac symptomatibus quæ mox apparent & superveniunt: Medicus denique solus: Medicos constat esse unos qui hujus morbi naturam, signa, symptomata, larvas & complicationes, simul & remedia quibuscumque morbis huic sociatis convenientia perfectè dignoscere valeant; sed inquies? Absque Chirurgi ministerio suum plerumque Medicus adimplere nequit officium; fateor: quid indè, non suum Chirurgus absque Medici judicio:

sæpè ex utrorumque conspiratione pendet legitima Syphilidis curatio, sed non sine ægri discrimine solus agit Chirurgus; capiat necesse est Medici sententiam, ut liquorum stases, spissitudines, corruptiones, ut solidorum marcor, ut denique molestæ, crudeles funestæque præcaveantur operationes: Chirurgus videt fortuitas causas, & objecta oculis morborum externorum symptomata: Medicus præterea prospicit eorumdem causas intimas & symptomata remotiora; Medicus singulis se præbet totum, tanquam singularum in posterum futurus Magister, ut dum ad praxim pervenerit, plenis velis navigare possit: corporis affectus sive externos sive intimos cognoscit, improbo labore, animalium, plantarum & mineralium cognitionem acquirit, singulorum partes Medicus perscrutatur, odore, tactu, sapore, analysi chymicâ, nocturnâ & diurnâ meditatione è veterum scriptis, morborum Historias, symptomata, prognosim, diagnosim, agnoscit: non audax, non præceps, non etiam meticulosus in unctionibus iterandis Medicus; coram Medico multos sanitati restituit hydrargyrus, absente non paucos è medio sustulit. Venenum est hydrargyrus, alexipharmacum Syphilidis hydrargyrus; eum facit nocuum aut innocuum peritia aut imperitia medentis; si humorum copia ad fauces appellat, strangulatur æger, non curatur, si ad cerebrum rapiatur, labitur in altum gravemque somnum, à quo vix excitari potest, & interdum fit rationis inops: cave igitur decipiaris; non æquis passibus incedit semper subdolus, tot tamque varias induit larvas Proteus iste, ut aliquando, nisi tota mentis acies adhibeatur, vel perspicacissimis oculis imponat brevì tacito cursu, ementitâque mansuetudine, furtim atque silentio subrepat & quas acquisiverit eundo vires rursum exerat.

I V.

SYPHILIDIS si durationem spectes, hunc morbum perlongum appellaveris, si indolem, atrocissimum dixeris, si mutabilitatem, proteum nominaveris: Quæritur an extet remedium quo juvante non symptomata tantùm hujus morbi evanescant protinùs sed & abditum in intimis partium recessibus virus, luis fomes perpetuus, eliminetur expurgeturque universum? Non aliud quære quàm quod ex mercurio, ut pote solo qui Proteum hunc aptus sit vincere, & vincire: sit ergo mercurius sacra anchora ad quam Syphilide vexati confugiant: id remedii genus multi olim tanquam perniciosum inventum repudiarunt, dum alii de hujus præstantiâ rectiùs & saniùs opinati sunt: hoc remedio dolores venerei sedantur, Pustulæ, tumores & nodi dissipantur ulceraque purgantur: tota vis sanandi Luem Veneream posita est in solo hydrargyro tanquam medicamento quodam divinitùs monstrato, adversùs tam atrox horrendumque monstrum: hæc arma suppetunt: Est hodie apud omnes Medicos in confesso, nullum aliud reperiri medicamentum, cujus sit felicior, expeditior atque efficacior vis in quorumcumque venereorum affectuum, tum interiorum tum externorum sanatione procurandâ: adhibetur mercurius multiplici modo, intùs sub formâ mercurii crudi, Aquilæ albæ, Æthiopis mineralis, panaceæ mercurialis, externè sub formâ linimenti, vel unguenti, cerati vel emplastri atque suffumigii: omnes enim variæ methodi Syphilidem possunt profligare, ex variâ remedii præparatione, ægrotantis dispositione, temperamento, pro morbi virium symptomatumque ratione, pro denique peritiâ medentis: Apagè tamen tot Nebulones qui tabellis, opiatis, pillulis dum curationem pollicentur, verba dant ægris, aut inferunt necem.

V.

INTER morbos essentiâ suâ, causæ indole, partis affectæ dignitate & symptomatum gravitate, vix ullus est qui certiùs isto laboranti funestus sit futurus, si naturæ absque artis subsidio sanandus relinquatur, quàm Lues Venerea, nullus quoque qui rectâ convenientique remediorum usurpatione, certiùs profligetur: securitas debetur Syphilidis notitiæ: ab eâ ad integram valetudinem reditus, Medici opus; absente Medico imperfecta curatio, unde virus residuum, Luis Venereæ fermentum, in intimis corporis partibus restitat, & in iis sopitum diù delitescit, priusquam malignitatis suæ notas proferat, nec nisi multo labore & tempore extinguitur vel excernitur: procul hinc tot ægrorum tortores, potiùs quàm medentes qui avidi prædæ, miseros excruciant & urunt; Elapsum aspice imperitorum manibus homuncionem: lividus pallet, anhelat pectus tabulatum, tremulâque sicciori cute cinguntur ossa; nemo igitur Syphilidis curationem aggrediatur, nisi apprimè noverit hujus morbi causam, naturam, sedem, materiem, symptomata; nisi medicamentorum vires, usum & abusum teneat, nisi denique sit Medicus; soli scientiæ competit rerum indagare causas: hinc patet quàm perniciosum sit humano generi, quòd curatio Syphilidis tentanda sine Medico: cuncta enim remedia, varios effectus, modò bonos, modò pessimos producunt, pro diversis subjectis in quibus adhibentur: ita ut nulla sit fides adhibenda medicamentis, nisi à Medico prudente & ratiocinante adhibeantur: inconcussa igitur nostra maneat assertio, quam certatim evincunt ratiocinium, autoritas, experientia & Reipublicæ bonum.

Ergò incerta Luis Venerea curatio, absente Medico.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Urbanus de Vandenesse.

M. Theodorus Baron, Artis infectoriæ, necnon Rei metallicæ Inquisitor à Consilio Regio Præpositus.

M. Andreas Cantwel, Regiæ Societatis Londinensis Socius & Chirurgiæ Professor.

M. Benjamin Ludovicus Lucas de Laurembert.

M. Leander Peaget, Consiliarius Medicus Regis ordinarius in ejus Castelleto.

M. Ludovicus-Alexander Vieillard.

M. Ludovicus-Hieronymus Cosnier.

M. Ludovicus-Joannes le Thieullier, Regis Consiliarius in Majori Consilio & in magnâ Regiæ Domûs & Franciæ Præfecturâ Medicus ordinarius, nec non Imperialis Naturæ Curiosorum Academiæ Socius.

M. Nicolaus le Roy de Saint Aignan.

Proponebat Parisiis, JACOBUS-LUDOVICUS ALLEAUME, Parisinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1749, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1749.